

PATIENTINFORMATION

Smärtlindring med opioider

MORFIN OCH MORFINLIKNANDE LÄKEMEDEL

Smärtlindrande behandling med opioider

Den här informationen vänder sig till dig som ska påbörja eller redan har en smärtlindrande behandling med opioid (morfin eller morfinliknande medel).

Planen i ditt fall är att behandlingen ska vara tidsbegränsad.

Vad är opioider?

Opioider är narkotikaklassade läkemedel och utgörs bland annat av följande ämnen (som står på förpackningen tillsammans med försäljningsnamnet):

morfin, oxikodon, fentanyl, kodein, tramadol, ketobemidon och buprenorfin.

Användning av opioider

I Region Blekinge är målet att opioider ska förskrivas säkert, under god kontroll och med en planering och uppföljning av behandlingen. Det är viktigt att ha ett mål med behandlingen och ibland skrivs ett kontrakt mellan patienten och sjukvården.

Opioider är inte verksamma vid alla typer av smärta. Inför beslut om behandling är det viktigt att bedöma om smärtan bättre kan hanteras på annat sätt än med läkemedel. En effektiv smärtlindring med läkemedel är dock ofta viktig, till exempel efter operationer och skador, för att komma igång med rehabilitering.

Användning av opioider ska ske med lägsta effektiva dos under kortast möjliga tid. En grundläggande tanke är därmed att behandlingen är tidsbegränsad.

Opioider ges ibland som tillägg till andra smärtlindrande medel när dessa inte är tillräckliga. Tveka inte att ta kontakt med sjukvården vid frågor som rör din läkemedelsbehandling.

Kan ge biverkningar

För samtliga nämnda opioider finns risk för olika biverkningar och utveckling av beroende. Exempel på biverkningar är förstoppning, illamående, huvudvärk, trötthet, yrsel och oro. Då förstoppning är vanligt ska det alltid förebyggas. Din förmåga att köra bil och andra fordon kan påverkas negativt. Opioider kan också inverka på humör, sömn, aptit och sexualitet.

Efter en längre tids användning av opioider är det vanligt med toleransutveckling, det vill säga att en högre dos av läkemedlet krävs för likvärdig effekt. Vid långtidsbruk finns det också en risk för ökad smärta och smärtekänslighet.

Att avsluta behandlingen

När en längre tids behandling med opioider ska avslutas blir ofta en nedtrappning aktuell för att anpassa till en förbättrad smärtsituation. Ett snabbt avbrytande av medicineringen kan annars ge så kallade utsättnings- eller abstinenssymtom. Dessa kan visa sig som ångest, olust och nedstämdhet eller fysiskt i form av skakighet, svettningar, rinnsnuva, myrkrypningar i benen, diarré och hjärtklappning. Utsättningssymtomen kan vara obehagliga men är inte farliga. Risken för symtom ökar med högre dosering och längre behandlingstid. Vid ett utvecklat beroende finns ofta ett samtidigt begär efter läkemedlet. Individuella faktorer påverkar både risken för utsättningssymtom och beroendeutveckling.

Att tänka på

För opioider är det särskilt viktigt att du förvarar dem säkert och återlämnar överblivna läkemedel till apoteket. Även förbrukade plåster innehållande opioider ska återlämnas. Det som du fått förskrivet är bara avsett för dig.

Opioider ska inte kombineras med alkohol eller andra beroendeframkallande läkemedel eller droger.

I händelse av graviditet eller amning är det viktigt att du informerar din läkare, eftersom opioider kan påverka ditt barn.

För mer information se
Läkemedel vid långvarig smärta - 1177.se

1177 – tryggt om din hälsa och vård

Besök [1177.se](https://www.1177.se) eller ring 1177 för sjukvårdsrådgivning.
Öppet dygnet runt.